
Královna na útěku

...

Venku bylo horko k zalknutí, strážci znaveně postávali ve stínu na nádvoří olomouckého hradu a zpod špičatých plechových přileb jim stékal slaný pot. Kdyby tak přišel milosrdný déšť a trochu osvěžil povětrí, říkali si mnozí. Král Václav dopil víno a postavil prázdnou číši posetou drobnými skleněnými perličkami na lněným ubrusem pokrytý stůl. „Půjdu si chvíli odpočinout, to vedro mne zmáhá,“ povzdechl si a podkomoří Raimund z Lichtenburka se ho ještě otázel:

„Nemám tě doprovodit, Milosti?“

„Leda bys mi chtěl přivést nějaké pěkné děvče na rozptýlení, ale Viola by mne pak zase zahrnula plačtivými výčitkami,“ ušklíbl se král.

„Dovedu tě do tvé ložnice, Milosti. Nevím, zda trefíš v mém domě,“ ozval se děkan olomoucké kapituly Budislav.

„Nedělej si starosti, důstojný otče. Však už se tady trochu vyznám.“

Václav vstal od stolu a jeho společníci s ním. Cítil, že se mu z horka a vypitého vína trochu motá hlava, lehce zavrával a opřel se levou rukou o kamennou zeď, která příjemně chladila. Raimund z Lichtenburka, děkan Budislav, olomoucký biskup Jan z Valdštejna, opavský vévoda Mikuláš, nejvyšší kancléř Petr Angeli a další muži kolem stolu uctivě sledovali, jak král ne právě jistým krokem míří ke dveřím. Panoš v červeném kabátci a bílých nohavicích je před ním uctivě otevřel, z chodby byl cítit kyselý zápach snad zelí nebo tlejících zbytků jídla. Václavovi se trochu zvedl žaludek. Nevěděl, zda je to způsobeno vypitým vínem, či zda se prostě jenom přejedl. Domníval se, že v domě trefí, ale hned zpočátku vykročil špatným směrem.

„Milosti, tvoje komnaty jsou na opačnou stranu,“ volal za ním děkan Budislav.

„Dobrá, dobrá,“ nedůtklivě odsekl král a tentokrát se vydal správným směrem.

„Kdoví, jak tohle tažení do Polska dopadne,“ povzdechl si tichým hlasem Václavův nevlastní strýc opavský vévoda Mikuláš. „Vojsko se schází příliš pomalu a král je příliš mladý a ještě nezkušený...“

„Ale pít už umí, že by mu to jeho otec mohl závidět,“ ušklíbl se Raimund z Lichtenburka.

„A kdopak ho to naučil, podkomoří? Nebyl jsi to náhodou ty?“ rýpnul si Petr Angeli.

Český král Václav toho jména třetí, navíc také král polský, došel do své ložnice, odhodil svůj přepychový zlatem vyšíváný kabátec a natáhl se na své lože. Ani boty si nesundal a spokojeně se rozvalil na bílém prostěradle z jemného plátna. Zatímco venku se jeho strážci potili v horku, tady byl příjemný chládek a milosrdné šero. Zavřel oči a v duchu si promítal tělo té krásné tmavovlasé lazebnice Voršily z lázně u pražského Kamenného mostu. Měla velké pevné prsy s výraznými bradavkami a ráda vystavovala svou nahotu jeho očím. To králova choť Viola se ostýchala tak, že i při milování si nechávala na sobě košilku. Mělo to svůj důvod, královna se trochu styděla za svá malá ňadra a vůbec se nerada ukazovala před svým manželem. V posteli s ní nebyvalo žádné zvláštní potěšení. Milování považovala za hřích a po každé noci s králem se běžela vyzpovídat ke svému kaplanovi. Lazebnice Voršila takové problémy neměla, naopak. Tělesnou lásku považovala za radost a dovedla při ní vymýšlet všelijaká zpestření, až mladému králi přecházel zrak a nevycházel z údivu.

Václav už skoro usínal, když ho probudilo zaskřípění těžkých dubových dveří. Kdo zase co chce? napadlo ho, ale ležel klidně dál a přál si, aby jeho snění o lazebnici Voršile nikdy neskončilo. Nad ložem se vztyčil temný stín, Václav už chtěl vyskočit a zpražit toho smělce, ale náhle ucítil hroznou bolest v hrudi. Byl to jen letmý okamžik jako včelí bodnutí, nebýt toho náhlého návalu bolesti, po níž přichází jen konec. Chtěl vykřiknout, ale už ze sebe nestačil vypravit ani jedinou hlásku. Svět se mu propadal do věčné temnoty, z níž se šklebila sama smrt...

Rytíř Konrád z Botenštejna pohlédl na mrtvé tělo českého a polského krále, cosi pro sebe zamumlal a hbitě vyběhl z komnaty. Na nádvoří měl uvázaného koně a s pomocí pergamenu s pečeti, kterým ho vybavil ten, kdo si objednal panovníkovu vraždu, bylo možno bez překážek odjet z Olomouce do bezpečí. Dopustil se však jedné jediné osudné chyby, jakou mu nastrojila náhoda nebo možná ďábel, jak by napsal zbraslavský kronikář. Konrád v rozčilení zapomněl otřít svou dýku od Václavovy krve. Jako z udělán

na chodbě před ložnicí objevil panoš v červenobílém kabátci, tedy v královských barvách. Sotva spatřil rytířovu zakrvácenou zbraň, začal hlasitě volat: „Zrada! Zabil krále!“

„Mlč!“ skočil po něm rytíř z Botenštejna, srazil ho na zem, a byl by ho na místě zabil, kdyby se za jeho zády nerozlehl dupot snad dvou tuctů kožených škorňů. Muži ve špičatých přilbách a drátěných košilích odtrhli králova vraha od mladého panoše a hned tři z nich ho na místě prokláli svými meči. Ale ani ostatní z královských strážců se nechtěli nechat zahanbit a bodali do už mrtvého a krví zalitého těla, aniž vůbec věděli, co se děje. Konrádova krev v nich probouzela divokou zuřivost, a dokud se neobjevil děkan Bohuslav a nezastavil je, píchali a řezali do mrtvol jako zběsilí.

„Svatý Bože, což vás posedl dábel? Co se vlastně stalo?“ přísným hlasem se jich otázel děkan a se znechucením odvrátil svůj zrak od zmasakrované mrtvolky rytíře Konráda, která teď ležela ne nepodobna poraženému kusu dobytka na kamenné podlaze chodby.

„Vyběhl od krále se zkrvavenou dýkou,“ vysvětloval rozčileně panoš, trochu se zajíkal a ukazoval na pootevřené dveře Václavovy ložnice.

Děkan Budislav následován podkomořím Raimundem, vévodou Mikulášem a kancléřem Petrem Angelim vstoupili dovnitř. V ložnici nebylo pro šero příliš vidět a v první chvíli nikdo z nich nechápal, kdo nebo co leží bezvládně na posteli. Teprve když přistoupili blíže, rozpoznali Václavovo mrtvé tělo a polila je hrůza. Děkan se instinktivně pokřížoval a třesoucím se hlasem vykřikl: „Jeho Milost Václav, král český a polský, je mrtev. Pokoj jeho duši!“

„Jsme bez krále!“ dodal k tomu pochmurně Raimund z Lichtenburka a hlavou mu letěly ty nejšílenější představy. „Bůh nám buď milostiv!“

„A celé české zemi. Amen,“ dodal děkan Budislav.

I.

Anna se narodila jako dcera bohatého a úspěšného krále. Však vládl ve třech zemích, v Čechách, v Polsku a prostřednictvím svého syna, jejího bratra, také v Uhrách. Stříbrné doly v Horách Kutných se zdály být nevyčerpatelné a pražský groš si cenila celá křesťanská Evropa. Na oslnivý pražský dvůr vedly kroky florentských penězoměnců i německých a francouzských trubadúrů a minesengrů, které její otec, sám básník, rád hostil. Po matce byla spřízněna s dynastií vládců Svaté říše římské, není divu, že ona sama po ní zdědila nejen krásu, ale i zálibu v přepychu, pýchu a aroganci. A přesto nebyla šťastná a z nevyzpytatelné boží vůle ji stihl nepřilíš záviděníhodný osud. Z vypravování svých vychovatelů a ze starých kronik sice věděla, že údělem jejího knížecího a královského rodu odjakživa bývaly stále vzájemné sváry a války, nenávisť a zároveň také časté usmiřování. I její dávný předek a zemský patron svatý Václav se stal obětí rodinného sporu, když ho, podobně jako Kain Abela, zabil vlastní bratr Boleslav. Ona však v naivitě svého mládí spoléhala na to, že rodinné spory jsou záležitostí mužů, že ženy jsou jich uchráněny, že surovost a bezohlednost patří do časů dávno minulých. Sourozenci, měla jich celkem deset, většinou umírali ještě v kolébce a ona byla pyšná na to, že ji Bůh ochránil a dopřál jí vyrůstat ve zdravou dívku, které se nemoci šťastně vyhýbaly. Na vlastní matku Gutu si Anna mnoho nepamatovala, ostatně nebylo nic, proč by si ji pamatovat měla. Zнала ji jako ustavičně těhotnou, podrážděnou a nepříjemnou bytost. Snad každý rok porodila jedno královské dítě, aby se ho po narození ujaly kojné a pečovatelky. Není divu, že i Anninou důvěrníci byla její kojná Blažena, poněkud obézní a jednoduchá osoba, která však znala nevyčerpatelnou zásobu pohádek, legend a pověstí.

Třeba tu o svatém Jiří, který přemohl draka, nebo o moudrém soudci Krokovi a jeho třech dcerách. Ach, sama chtěla být jako Libuše a vládnout všem Čechům a hlavně umět předvídat budoucnost. Kdyby jen tušila, jaká budoucnost čeká ji samotnou!

Když matka zemřela na následky porodu svého desátého dítěte, otec si do královského paláce přivedl jistou paní Anežku. Anna ji z dřívějšíka znala jako zpěvačku, která vystupovala s komedianty a hudebníky, co hrávali otci a jeho hostům při hostinách. Měla dlouhé narezlé vlasy, které si nezakrývala, jak by se slušelo, velká prsa, jež ráda vystavovala v kulatých výstřizích svých halen a šatů, a všemu se až příliš hlasitě smála. Když se tak zasmála Anna, vychovatelka ji napomenula, že se to pro královskou dceru nehodí, paní Anežka se však mohla smát, jak chtěla. Mohla se řehtat jako kůň, a nikdo si netroufal ji napomenout. Když se Anna svému otci zmínila o jejím příliš hlasitém smíchu, vyplísnil ji, ať se nestará o věci, do kterých jako dítě nemá co mluvit.

Plést se do života dospělých sice nesměla, ale snoubence už mít musela. Tak to chodívalo na všech královských dvorech a tak si také přál její královský otec. Dcery měl podle svých představ k tomu, aby mu svými sňatky obstarávaly spojení, a rozšiřovaly tak jeho moc. Sám jí jednoho takového snoubence záhy domluvil. „Vaše manželství bude pojistkou proti Habsburkům, s nimiž sice už spříznění jsme, ale jimž, upřímně řečeno, není co věřit,“ poznamenal při této příležitosti král Václav toho jména druhý.

...